

การวิจัยและการพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญ โดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญทุกขั้นตอนจากทุกฝ่าย ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 47 คนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 58 รูป/คน โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา 2) แสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา 3) การพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญ โดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา โดยมีขอบเขตเนื้อหาการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน คือ อามิสทาน ธรรมทาน และอภัยทาน ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้เรื่องอามิสทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด คือ การให้ยารักษาโรคแก่คนเจ็บไข้ เรื่องธรรมทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด คือ การแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนรุ่นน้อง เรื่องอภัยทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด คือ การไม่ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนขาดการเรียนรู้ที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ส่วนด้านพฤติกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา มากที่สุด ได้แก่ 1) อามิสทาน คือ ดักบาศร ยามเข้าแต่พระสงฆ์ 2) ธรรมทาน คือ สนทนาธรรม 3) อภัยทาน คือ ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน ซึ่งสาเหตุประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมีผลมาจากปัจจัยภายใน คือ นักเรียน ที่ขาดความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีน้ำใจไมตรีต่อกัน และเกิดจากปัจจัยภายนอก คือ ขาดแรงสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจาก สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และทุกๆ ฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. แนวทางการพัฒนาและการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาที่สำคัญ คือ การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เสริมสร้างเจตคติที่ดี และพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติ โดยจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญ คือ โครงการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน โดยเน้นกิจกรรมที่สามารถขับเคลื่อนและส่งเสริมกระบวนการการพัฒนา ในด้าน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม ของนักเรียนในเรื่องการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน ตามแนวทางที่ได้ร่วมกันแสวงหามาในระยะที่ 2 ของการวิจัย และหลังจากการพัฒนาสภาพปัญหาการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานลดลงใช้เป็นค่ากำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

3. ผลการวิจัยและพัฒนาตามโครงการการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ ปรากฏว่า สามารถลดระดับปัญหาการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ทั้ง 3 แนวทาง โดยการที่นักเรียนมีการพัฒนาตน ในด้านความรู้ เจตคติ เพิ่มขึ้นทุกรายการ และยังสามารถส่งผลลดระดับปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างดี และผลของการพัฒนาครั้งนี้ยังสามารถทำให้นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้ใกล้ชิดต่อพระพุทธศาสนายังความเลื่อมใสศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนาเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้ที่มีความสนใจได้เป็นอย่างดี

This development research aims to develop the behavior of donation of Prathomsueksa 6 students, Sao Hai Kindergarten School, Sao Hai District, Saraburi Province. It was a participatory action research with the emphasis on the participation of 47 Prathomsueksa 6 students, 58 laymen and Buddhist monks involved. This research was divided into three phases: 1) studying the current situation including problems as well as needs for development, 2) pursuing development strategies and methods, and setting key performance indicators, and 3) developing the behavior of donation based on the Buddhist principles and the acts of merit as follows: donation of requisites or material gifts, the gift of truth or gift of the Dhamma, and forgiving gift.

The findings showed that:

1. in terms of the current situation, the students' knowledge regarding donation of requisites or material gifts was rated at the lowest level on offering medicine to patients. The students' knowledge regarding the gift of truth or gift of the Dhamma was rated at the lowest level on giving advice or providing knowledge to the new comers to school. For the student's forgiving gift knowledge, it was rated at the lowest level on having no quarrel with other people. One important cause of these problems was the lack of appropriate knowledge relayed by experts. There were problems about these behaviors: 1) donation of requisites or material gifts: offering food to the Buddhist monks in the morning, 2) the gift of truth or gift of Dhamma: a conversation about Dhamma, and 3) forgiving gift: having no quarrel with other people. The main factors of these problems were internal factors- i.e. the students lacked sacrifice and generosity towards others; external factors- they lacked continual support from family institutions, religious organizations, educational organizations, and all others concerned.

2. the development strategies and the key performance indicators helped to increase knowledge and understanding. They also help to develop positive attitudes and appropriate behaviors by the methods as follows: 1) creating motivational activities to develop behaviors for making the acts of merit through donation. The second method is to promote development for knowledge, attitudes, and behaviors according to the development strategies pursued together in the second phase of research. The last method is to use key performance indicators for measuring the performances of the activities and the levels of problems.

3. the results of the developmental research based on the Buddhist principles revealed a decrease of the aforementioned problems. The students developed their knowledge and attitudes remarkably well, and this led to the reduction of the students' behavior problems. Also, the results of this development enabled the students and those involved to be acquainted and increased their faith in Buddhism. Similarly, those interested could apply them to their daily life in order to live happily.